

toimittanut Ville Hänninen

PENTTI ÖTSAMON pienen mittakaavan menestys ulkomailla jatkuu. Aikaisemmin Otsamon albumin *The Fall of Homunculus* (1998, suom. Pieni Olento, Otava 1999) julkaissut kanadalainen Drawn & Quarterly -kustantamo aikoo aloittaa tämän vuoden kuluessa kaksi kertaa vuodessa ilmestyvän lehden, jossa julkaistaan vain Otsamon sarjakuvia. Jos lehti ottaa tulta alleen, myös kokoelmat ovat mahdollisia.

SLOVENIALAINEN Stripburger-lehti aikoo julkaista loppusyksystä Suomi-erikoisnumeron. "Näillä näkymin syksyllä ilmestyvään numeroon on tulossa seitsemän tai kahdeksan suomalaista tekijää", kertoi ryhmittymän nokkamies Igor Prassel tammikuun lopussa Angoulêmen sarjakuvafestivaaleilla.

TORINOSSA huhtikuussa järjestettyyn biennale-aiheiseen tapahtumaan on lähdössä myös suomalaisia sarjakuvapiirtäjiä – Matti Hagelberg, Katja Tukiainen ja Petteri Tikkanen. Kolmikön töistä on koottu biennalea varten yhteisnäyttely.

SARJAKUVAKÄSIKIRJOITTAJA Pekka Seppänen (mm. Teuvo Lyly, Radio Otto) on nimitetty *Talouselämä*-lehden päätoimittajaksi. Sarjakuva onnittelee.

NÄYTTELIJÄ Leo Jokelan elämäntyötä kunnioittava Leo Jokela Boozing Society palkitsi helmikuussa piirtäjä **Tomii Riionheimon** Rami Kuusinen -palkinnolla.

Etenkin Rieku ja Raiku -sarjakuvista ja animaatioista tunnettu Riionheimo oli ensimmäinen palkinnon pokannut sarjakuvapiirtäjä, mutta ei välttämättä viimeinen. Edesmennyt Rumban päätoimittaja Kuusinen tunnettiin näet suurena sarjakuvien ystävä, minkä palkintoraati saattaa muistaa jatkossakin...

HEINOLALAINEN karikatyyripiirtäjä Teuvo Salminen on avannut Rauman vanhaan kaupunkiin Suomen ensimmäisen karikatyyrigallerian. Salminen tunnetaan esimerkiksi onnistuneista karikatyyreistään Helsingin Sanomissa.

HÄMEENLINNAN Korttien talo juhlisti Tenavien 50-vuotista taivalta Tenavaiheisia postikortteja esittelevällä näyttelyllä. Samalla kun Tenavat sarjakuvana täyttää syksyllä 50 vuotta, myös Tenavaiheiset postikortit täyttävät 40 vuotta. Paljon onnea, Jaska Jokunen -näyttelyssä oli esillä Tenavat-kortteja vuodesta 1960 lähtien.

KROATIALAINEN Edvin Biukovic kuoli 5. joulukuuta viime vuonna aivokasvaimen. 30-vuotiaana kuollut Biukovic oli vahvassa nousussa oleva sarjakuvapiirtäjä, jonka tyylikästä jälkeä voi tiirata näin postuumistikin esimerkiksi entisen Jugoslavian sarjakuvakenttää kartoittavista Stripburger-lehdistä sekä uscista eri DC:n sarjakuvalehdistä. Esimerkiksi helmikuinen *Weird War Tales Special 1* pitää sisällään Biukovicin tarinan.

TÄMÄN vuoden viimeinen Bild & bubble ("Ruotsin Sarjainfo") tulee olemaan Suomi-spesiaali. Optimal-puulaakin nokkamies Ingemar Bengtssonin kokoamassa numerossa tullaan julkaisemaan sekä sarjakuvia että haastatteluja ainakin seuraavilta tekijöiltä: Kati Rapia, Petteri Tikkanen, Tarmo Koivisto, Matti Hagelberg, Pentti Otsamo, Katja Tukiainen, Jii Roikonen ja Jenni Rope.

PITKÄN linjan sarjakuvapiirtäjä Gil Kane kuoli 31. tammikuuta imukudoskasvaimen. Kane oli kuollessaan 73-vuotias. Monien eri lajityyppien parissa uuranut Kane ehti pitkällä urallaan työskennellä uscille eri kustantamoille, mm. sekä Marvelille että DC:lle. Hän piirsi niin suosittuja "merkkituotteita" (Hämähäkkimies, Conan, Captain Marvel, Green Lantern) kuin tummasävyisempiä lehtiä aikuisempaan makuun (*His Name Is...*, *Savage Archie Goodwinin* ja sci-fi-sarja *Starhawks Ron Goulartin* kanssa).

Viimeisen kerran Kane repäisi vuonna 1990, jolloin hän teki sarjakuvaversioiden Richard Wagnerin oopperasta. "Korkkaa" ja "matalaa" kulttuuria yhdistänyt työ oli

Kanen elinikäinen projekti. Minisarja sai jonkin verran positiivista kritiikkiä, mutta ei menestynyt sen kummemmin.

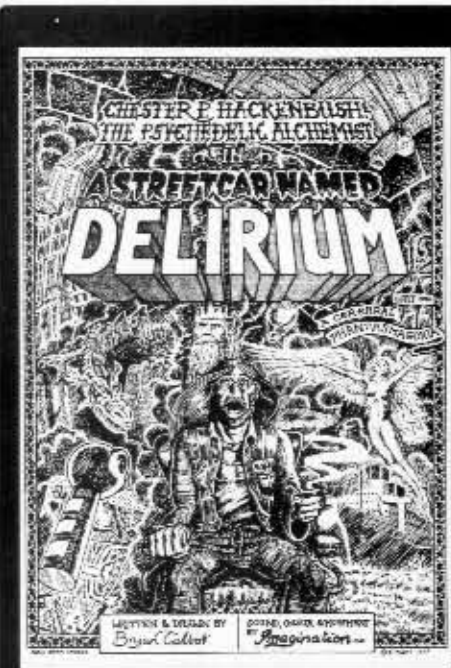
ANGOUËMEN sarjakuvamuseo on tunnettu onnistuneista albumijulkaisuistaan, joiden seassa on ollut todellisia löytöjä sarjakuvahistorian hämäristä. Ranskalaisen sarjakuvapioneerin Caran d'Achen (1858-1909) Maestro jatkaa hyväksi havaittua linjaa. Maestro on aikaisemmin julkaisematon pitkän albumin mittainen kuvakertomus, jonka Caran d'Ache teki vuonna 1894. Kirjan esipuheessa sarjakuvamuseon johtaja Thierry Groensteen uhoaa tarinan olevan peräti ensimmäinen "graafinen romaani". Tiedä häntä, mutta ainakin Caran d'Achen piirrokset miellyttävät silmää.

ENGLANNINKIELINENKIN maailma pääsi maaliskuussa nauttimaan Enki Bilalin hienoudesta. Yksiin kansiin koottu kovakantinen *Nikopol Trilogy* -albumi sisältää kaikki kolme suomeksikin käännettyä albumia (*Jurnalaton näytelmä*, *Unien vankila* ja *Kylmä päiväntasaaja*). Myös tuoreempi *Hirvön uni* on julkaistu englanniksi nimellä *The Dominant Beast*.

Tämä on vain yksi esimerkki ranskalaisen Les Humanoids Associés -kustantamon pyrkimyksestä laajentaa markkinoitaan. Yhdysvaltoihin perustetun "etäispesäkkeen" Humanoids Publishingin muuta kevään julkaisuja Bilal-albumin lisäksi olivat muun muassa Milo Manaran *Aphrodite*, Alejandro Jodorowskyn käsikirjoittama ja Zoram Janjetovin piirtämä *Technopriests* sekä alunperin Moebiuksen Jodorowskyn kanssa luoma, Juan Gimenezin piirtämä kylmäkalsea

sci-fi-sarja *The Saga of the Metabarons*. Jatkossa on luvassa lisää Moebiusta ja Jodorowskyä sekä esim. Francois Boucqia.

SUOMESSAKIN lukuisia kertoja vierailleen Brian Talbotin varhaista tuotantoa on koottu albumiksi. Bryan Talbot's *Brainstorm (Alchemy)* antaa kokonaisvaltaisen kuvan Talbotin lievästi psykeedelisestä 70-luvun varhaistuotannosta. Etenkin Talbotin luoma "psykeedelin alkemisti" Chester P. Hackenbush on lievästi kummallista tavaraa, jota tehtäessä on selvästi auottu "havainnoinnin ovi" jos toinenkin. Talbot on muuten tulossa loka-kuussa Suomeen, *Cosmic Comic Cafén* kutsumana. Jäämme odottamaan...

VANHAN sanomalehtisarjakuvan ekspertti R.C. Harveyilta on ilmestynyt uusi kirja *Children of the Yellow Kid - the Evolution of the Comic Strip*. Kirjassa Harvey tutkailee varsin onnistuneesti yhdysvaltalaisen sanomalehtisarjakuvan vaiheita "Keltaisesta kakarasta" Dilbertiin. Kirjan ulkoasu on koreaa ja kuvitus on pieteetillä valittu.

Pikku Lulu on vanhan sanomalehtisarjakuvan rotuvalloita.

CHRIS CLAREMONT on palannut takaisin X-Menin puikloihin yhdeksän vuoden tauon jälkeen. Ratkaisu on kaupallisessa mielessä ymmärrettävä: juuri Claremont

nostti Ryhmä-X-lehden lakkauttamisuhan alla elävästä pikkulehdestä kokonaiseksi mutanttiuniversumiksi, jonka laajentumille ei varsinkaan joitakin vuosia sitten tuntunut olevan mitään rajoja.

Claremontin paluu kuvaa hyvin Marvelin nykyistä linjaa. Uutta energiaa ei tunnuta löytävän sitten millään ja sen vuoksi vanhat starat on kaivettava naftaliinista yksi kerrallaan. Tai sitten hahmohistorioita nollataan, uudelleenkirjoitetaan jne. Marvel ei ole kyennyt yhtä taitavaan verenvaihtoon kuin Se hiihtää edelleen tutuilla ja moneen kertaan auratuilla lumilla.

DANIEL K. RAEBURN on nero! Näinkin raflavaan lauseeseen saattaa sortua, jos onnistuu löytämään jostain käsiinsä *The Imp* -omakustannelehden kolmannen numeron. Aikaisemmissa kahdessa Impissä ovat aiheina olleet Daniel Clowes ja traktaattitehtailija Jack T. Chick. Nyt syväsyyniin päätyy Chris Ware. Lopputulokset on niin ulkoasultaan kuin sisällöltään kadehdittavan upea numero, joka käsittelee Warea ja hänen tuotantoaan perinpohjaisesti. Niin, näitähän saa esimerkiksi tekijältä suoraan osoitteesta: Daniel K. Raeburn, 1454 Summerdale Street, Chicago, Illinois 60640, USA.

TOINEN kauan kaivattu kokoelma on Joe Mattin *Peepshow - the Cartoon Diary of Joe Matt*, johon on koottu Mattin sarjakuvia vuosilta 1987-1999. Lyhyitä tarinoita yhteen niputtava albumi on oiva lisä niille, jotka jo ylpeinä esittelevät kavereilleen Mattin *Poor Bastard* -kokoelmaa tai alkuperäisiä *Peepshow*-lehtiä. Matt on myös onnistunut saamaan kasaan ensimmäisen *Peepshow*-lehden pariin vuoteen. Kyseessä on lehden 14. numero.

LES DANIELSIN *Batman: The Complete History* ei nimestään huolimatta ole täydellinen katsaus lepakkomiehen historiaan. "Lepis" pitää näet sisällään sellaisen määrän pieniä faktoja ja tulkintapotentiaalia tutkijoille, ettei sitä yhdellä kirjalla saada kuitatuksi. Danielsin kirjassa on 200 sivua, mutta sivupinta-alasta reilusti yli puolet menee (upeaan) kuvitukseen. Asiaakin toki on: tiesittekö esimerkiksi, että Lepakkomiehellä oli alunperin vaimo, Julie Madison?

TÄMÄNVUOTISET Angoulêmen sarjakuvafestivaalit muistivat normaalista poiketen myös ranskalaisen kielialueen ulkopuolisen sarjakuvan olemassaolon. Viime vuonna festivaalin *Grand Prix* -palkinnon saanutta Robert Crumbia kunnioitettiin varsin tasokkaalla näyttelyllä. Näyttely esitteli paitsi laajalti Crumb-originaaleja eri julkaisuihin myös levykan-

sia ja Crumbin tärkeimpiä vaikuttajia. Joukossa olivat esimerkiksi Walt Kellyn *Pogo* ja Harvey Kurtzmanin tarinat *Mad*-lehteen. Myös Crumbin ranskalainen yhtye *Les Primitifs du Futur* esiintyi kauspungissa.

Muuten tunnetusti suuria väkijoukkoja vihaavasta Crumbista ei kuulu pihaustakaan. Festivaalion juhlaa ei näyttäytynyt festivaaleilla sarjakuvien merkeissä kertaakaan. Crumbin antisosiaalisuutta kuvaa hyvin, että *Primitifs du Futur*in konserttia edeltävänä päivänä hän varasi itselleen ja seurueelleen kokonaisen ravintolan illan viettoa varten, jotta kukaan tompeli ei tulisi läiskimään miestä selkään ja kertomaan, kuinka huusin hauskoja sarjakuvia hän piirtää. Samalla ravintolan henkilökunta vannotettiin pitämään suunsa supussa illan tapahtumista.

PIKKU RIKU -SARJAKUVALEHDEN luoja Runc Moberg kuoli viime loka-kuussa 87-vuotiaana. Ruotsissa edelleen ilmestyvässä perhosarjakuva *Pikku Rikussa* (Lilla Fridolf) on klassinen asetelma: huopahattuinen Riku on tohvelisankari, kun taas hänen vaimonsa Selma on enemminkin äkseeräävää Justiina-tyyppiä.

Pikku Riku -lehti ilmestyi Suomessa vuosina 1975-1978. Lehtiä ilmestyi kaikkiaan 24 kappaletta. Lisäksi ilmestyi kolme vuosialbumia (1976-1978). Myös jokunen Semicin sarjakirja on täynnään Rikun elämänläheisiä totilailuja.

JACQUES TARDILTA ilmestyi tammikuussa uusi sarjakuva-albumi. *La Débauche* (*Futuropolis/Gallimard*) on kirjailija Daniel Pennacin käsikirjoittama ja Tardin piirtämä. Värialbumi on varsin onnistunut, kenties parasta Tardia vuosien. *Le Figaro* -lehdessä (26.1.) Tardi ja Pennac kertovat albumin syntyneen hyvin yksinkertaisesta syystä: Tardi asuu häntä vastapäätä ja monien vuosien ystävyys-

den jälkeen kaverukset hoksasivat, että he voivat tehdä jotain luovaa yhdessä.

SARJAKUVAPIIRTÄJÄ Greg on kuollut. Pitkällä urallaan Greg (koko nimeltään Michel Greg) ehätti urakoida lukuisten klassisten seikkailu- ja huumorisarjakuvien parissa. Muun muassa Bernard Princen, Comanchen ja Bruno Brazilin lukijat saivat nauttia Gregin selkeästä tyylistä. Gregin kaikkien menestysin sarja on kuitenkin Achilles Talon, meille suomalaisille lähes tuntematon periranskalainen huumorisarjakuva.

Parhaiten Gregin merkitystä manneurooppalaiselle sarjakuvalle kuvannee hollantilaisen Stripschrift-sarjakuva-aikakauslehdessä ratkaisu miehen kuoleman jälkeen. Stripschriftin uusi numero oliin jo painettu, kun uutiset tavoittivat hollantilaiset. Toimitus päätti painaa uusiksi kirjekuoret, joissa lehti tavallisesti lähetetään tilaajille. Niihin laitettiin sitten Greg-nekrologi.

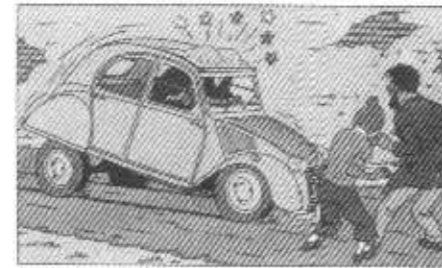

ANGOULÉMEN sarjakuvamuseon johtaja Groensteen on ollut ahkerana. Häneltä ilmestyi vuoden alussa sarjakuva-aiheinen väitöskirja "Système de la bande dessinée", joka käsittelee sarjakuvia semioottisesta näkökulmasta.

SVEITSILÄINEN sarjakuvatoimittaja Kuno Affolter kertoi Angoulémen sarjakuvafestivaaleilla luopuneensa äskettäin koko 40 000 albumin sarjakuvakokoelmastaan, 70 albumia lukuunottamatta. Lähtitulevaisuudessa hän aikoo kaventaa kokoelmansa 40 kappaleeseen. Moinen katharsiksen

tavoittelu on kunnioitettavaa. Mutta mitä Kuno sitten jättää jäljelle kirjahyllynsä? "Kaikki Tintit. Ja Tardin Ici Memen. Yhden albumin Muñoz/Sampayon Alack Sinneria. Ainakaan näistä en luovu."

Mitä te, hyvät Sarjainfon lukijat, jättaisitte kotinne suurtyhjennyksen jälkeen?

TUKHOLMAN sarjakuvakirjasto Serieteket on löytänyt uuden kodin aivan kaupungin keskustasta, Kulturhusetista. Poiketkaapa kirjastossa, jonka valikoimat saavat monet täkäläiset sarjakuva-aktiivit kateudesta vihreiksi. "Miksei meilläkin...?"

ANIMAATTORI Marc Davis kuoli 12. tammikuuta sydänkohtaukseen. Kuollessaan 89-vuotias Davis työskenteli Disneyn leivissä uransa alusta loppuun asti. Hän astui ensimmäistä kertaa remmiin vuonna 1935 ja osallistui heti Disneyn ensimmäisen täyspitkän animaation, Lumikin, tekemiseen. Davis on luonut useita unohtumattomia animaatiohahmoja kuten Heli-Keijun, Julmia Juonisen, Aurora-prinsessan jne. Myös Tuhkimon ja ihmemaan Liisan piirroselokuvahahmot ovat naishahmoihin erikoistuneen Davisin käsialaa. Lisätiedosta kiinnostuneiden kannattaa kurkistaa internet-sivulle www.marcdavis.com

KAKSI vuotta sitten Tsui Hark tuotti Hong Kongin ensimmäisen kokopitkän animaatioelokuvan. Chinese Ghost Story

BILD OCH BUBBLA -LEHDEN asian-
tuntijaraati valitsi viime vuoden lopulla
vuosisadan 25 parasta ruotsalaista sar-
jakuvaa. Kärkiviisikko on yllättävän
tuttu jopa meille suomalaisille: 1) Väl-
kommen till sandlädan (Joakim Pirinen)
2) Pixy (Max Andersson) 3) Felix (Jan
Löf) 4) Aarne Anka (Charlie Christen-
sen) 5) Maailman vahvin nalle (Rune
Andersson) ja Kaasua komisario Lika-
nen (Joakim Pirinen). Pirinen sai siis
kaksi albumia kärkiviisikkoon. Hieman
yllättäen hänen tunnetuin teoksensa
Sokeri-Sakari oli vasta kahdeksas. Eli-
tismiä vai vankkaa uskoa Pirisen lyhyi-
den tarinoiden paremmuuteen?

olikin häkellyttävän upea elokuva, vaikka se ei vedäkään (sentään) vertoja niinkään Harkin ohjaamalle alkuperäiselle akrobatianäytökselle. Nyt Hark on jälleen laajentamassa reviiiriään - sarjakuviin! Red Snow on kungfu-sarjakuva, josta Hark suunnitteli alunperin elokuvaa, mutta päätyikin toisiin aatoksiin. Hark harrasti maalausta nuorena, kunnes kaikki hänen työnsä tuhoutuivat tulipalossa. Nyt hän pyrkii uudestaan aisalle. Vaikka Hark varastaa taatusti päähuomion sarjakuvasta puhuttaessa, on muistettava, että sarjakuvaa on aasialaiseen tapaan ollut tekemässä peräti kymmenen hengen piirtäjajoukko.

ASTERIX ja Obelix vastaan Caesar oli kaikkien aikojen katsotuin ranskalainen elokuva. Ei siis ihme, että leffalle suunnitellaan jatko-osaa. Tällä kertaa tarkoitus on hyväksikäyttää Asterix ja Kleopatra -albumia.

PITKÄN linjan sarjakuvapiirtäjä Gil Kane kuoli 31. tammikuuta imukudoskasvaimen. Kane oli kuollessaan 73-vuotias. Monien eri lajityyppien parissa uurastanut Kane ehti pitkällä urallaan työskennellä useille eri kustantamoille, mm. sekä Marvelille että DC:lle. Hän piirsi niin suosittuja "merkkituotteita" (Hämähäkkimies, Conan, Captain Marvel, Green Lantern) kuin tummasävyisempiä lehtiä aikuisempaan makuun (His Name Is... Savage Archie Goodwinin ja scifi-sarja Starhawks Ron Goulartin kanssa).

Viimeisen kerran Kane repäisi vuonna 1990, jolloin hän teki sarjakuvaversiön Richard Wagnerin oopperasta "Korkeaa" ja "matalaa" kulttuuria yhdistänyt työ oli Kanen elinikäinen projekti. Minisarja sai jonkin verran positiivista kritiikkiä, mutta ei menestynyt sen kummemmin.

Kalervo Palsan tuotanto siirtyy Kiasmaan

Nykyaiteen museo Kiasma on vastaanottanut lahjoituksena yli 3 000 kittiläläistaiteilija Kalervo Palsan (1947-1987) teosta sekä taiteilijan tuotantoon liittyvää oheismateriaalia. Lahjoituksen teki Palsan nuoruuden ystävä ja pitkäaikainen tukija Maj-Lis Pitkän, jolle 3. lokakuuta 1987 kuollut Palsa testamenttasi taiteellisen jäämistönsä. Pitkänen tiedetään melkoiseksi Palsa-asiantuntijaksi. Varsinkin päiväkirja, "Kalervo Palsan päiväkirjamerkin-
töjä vuosilta 1962-87", tuo tavattoman hyvin esiin Palsan luonteen ja hänen maailmankuvansa. Sekä hänen sarjakuvansa että maalauksensa ovat jännittävä yhdistelmä arktista hysteriaa ja pinnassa olevaa seksuaalisuutta. Palsa nautti tabujen rikkomisesta: hänen maalauksissaan saattoi esimerkiksi roikkuva mies hirtettyä omasta peniksestään.

Yksi keskeinen osa Palsan tuotantoa on sarjakuva. Sarjakuvan saralla hän myös sai ensimmäiseksi tunnustusta. Vuonna 1970 hän menestyi Nuorten taidetapahtuman sarjakuvakilpailussa ja osallistui seuraavana vuonna Helsingin juhlatuokkien sarjakuvanäyttelyyn Amos Andersonin

taidemuseossa. Hän otti usein tekemistään sarjakuvista myös aiheita maalauksiinsa.

Palsaa on julkaistu esimerkiksi albumeissa Minun Getsemanc (omakustanne, 1974), Kuolema ja intohimo (Kemin sarjakuvakeskus, 1988). Albumista tehtiin myös ranskankielinen käännös La mort et la passion, (1989.) ja Eläkeläinen muis-

telee (Like, 1990). Myös edesmennyt Seinäjoen sarjakuvaseuran lehti Kannus julkaisi Palsaa ussaan otteeseen.

Kiasman kokoelmiin siirtyvätkin muun Palsan taiteellisen tuotannon ohella hänen julkaistut ja ennenjulkaisemattomat sarjakuvansa. Kiasma tulee järjestämään lahjoitukseen liittyvän näyttelyn, josta toimitetaan näyttelyluettelo.

TÄMÄN vuoden viimeinen Bild & bubbla ("Ruotsin Sarjainfo") tulee olemaan Suomi-spesiaali. Optimal-puulaakin nokkamiehen Ingemar Bengtssonin kokoamassa numerossa tullaan julkaisemaan sekä sarjakuvia että haastatteluja ainakin seuraavilta tekijöiltä: Kati Rapia, Petteri Tikkanen, Tarmo Koivisto, Matti Hagelberg, Pentti Otsamo, Katja Tukkinen, Jii Roikonen ja Jenni Rope.

Ääniefektien mestari on poissa

Pitkäaikainen Mad-artisti Don Martin kuoli 7. tammikuuta. Tämä 68-vuotias pötköhuumorin ja ääniefektien mestari menehtyi syöpään.

Martinilla oli yliopistolinen loppu-
tutkinto Philadelphian teideakatemiasta,
mutta kaunotaidoista ei tullut.

Vuodesta 1956, reilun kolmenkymmenen vuoden ajan, hänen lyhyitä valäyksiään nähtiin Mad-lehden sivuilla. Alusta alkaen hänen tavaramerkikseen muodostuivat pitkät hortelonoiset hahmot ja groteski huumori - ja huimat "splop",

"poit!", "bloyt!", "SHKLIP" ääniefektit. Hänen autonsa rekisterikilvessä luki "SHTOINK".

Pian Mad mainosti häntä lisänimellä "Mad's Maddest Cartoonist", hulluista hulluista. Tavallisimmin Martinin yksisivuiset oli otsikoitu "Eräänä iltapäivänä..." "Varhain aamulla..." (One Fine Day at...). Henkilöhahmot vaihtuivat jaksosta toiseen, mutta olivatpa he miehiä, naisia lapsia tai eläimiä, yhdisti heitä ulkonäkö, pitkä naama, ylipitkät jalat, lyhyt keskiruumis, varpaat kuin saranat. Martinin huumori saattoi olla mustaa (kuvemöörin ottaa autoonsa virtaa kuolemaantuomiton sähkötoisista) tai pätkähuilua (Mona-Lisan hymyn salaisuus paljastuu viimeisessä ruudussa tämän istuessa WC-pöydällä). Tylsää se oli aniharvoin.

Martin olikin viimeisissä alkuperäisen Madin piirtäjä, joka jakasi ylläpitää jo 60-luvun alussa väsähtäneen lehden henkeä. Yhteiskunnallinen tai poliittinen satiiri oli Martinin sarjoissa lähes olematonta. Sen sijaan populaarikulttuuri - sarjakuvat, elokuvat jne. - oli hänelle tuttua ja läheistä. Pysvämpi sarjakuvahahmo Kapteeni Klutz oli supersankari-parodia ja Fairy Tales-nimikkönsä alla hän uudelleenkäsittelee vanhoja satuja.

Martin ei kuitenkaan ollut tyrttyväi-

nen Mad-lehden tyyliin maksaa sarjoista kertakorvaus, miljoonamyyntiin yltäneet pokkari-kokoelmat Martinin Mad-sarjoista eivät tuoneet rahaa taiteilijalle itselleen. Kiista oikeuksista sai Martinin jättämään Madin vuonna 1987 ja siirtymään kilpailijan leipiin, Cracked-lehteen. Nyt hän omisti itse sarjojensa oikeudet.

Martin kärsi viimeisinä vuosinaan rappeuttavasta silmäsairaudesta, joka oli vaatinut sarveiskalvonvaihdoileikkauksen. Silti hän jatkoi piirtämistä suurenuslasi apunaan.

Suomeksi Martinia saatiin 1970-luvulta lähtien ensin Suomalainen Mad-lehdessä (Williams), sittemmin Suomen Madissa (Semic/Egmont) - 80-luvun alusta ja omassa lehdessään Don Martin - 80/90-luvun vaihteessa (Banana Press).

Martin toimi vaikuttajana monille piirtäjille, mm. Harhaman (The Far Side) tekijä Gary Larson mainitsee hänet yhtenä suosikkinaan. Suomalaisista piirtäjistä vaikutteita on saanut ainakin Mauri Kunnas.

Timo Ronkainen